

عوامل مؤثر بر حضور در کلاس درس از دیدگاه دانشجویان دانشگاه علوم پزشکی شهرکرد سال ۱۳۹۲

راضیه نظری وانانی*، زهره نادری، فرشته آیین

چکیده

مقدمه: حضور در کلاس به عنوان یک فرصت جهت یادگیری دروس شناخته شده است و غیبت از کلاس می‌تواند باعث سست شدن این هدف مهم یعنی یادگیری شود. این مطالعه با هدف تعیین عوامل مؤثر بر حضور در کلاس درس از دیدگاه دانشجویان دانشگاه علوم پزشکی شهرکرد انجام گردید.

روش‌ها: این مطالعه توصیفی مقطعی بر روی ۱۲۰ نفر از دانشجویان دانشگاه علوم پزشکی شهرکرد که به روش نمونه‌گیری تصادفی سیستماتیک انتخاب شدند انجام گردید. داده‌ها با استفاده از پرسشنامه محقق ساخته جمع‌آوری و با استفاده از آمار توصیفی مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفتند.

نتایج: از دید ۶۴/۲٪ (۷۷ نفر) دانشجویان شرکت کننده در پژوهش، عامل ایجاد انگیزه توسط استاد بیش‌ترین نقش را در حضور دانشجویان در کلاس دارد و از نظر ۳۵/۸٪ (۴۳ نفر) دانشجویان استفاده از وسایل سمعی بصری نقشی در حضور آنها در کلاس درس ندارد. ۱۹ نفر (۱۵/۸٪) دانشجویان با معدل بالاتر از ۱۷ ایجاد انگیزه توسط استاد را عامل رغبت خود به کلاس گزارش کردند. ۱۲ نفر (۱۰٪) از دانشجویان مذکور مهم‌ترین عامل حضورشان در کلاس را انجام حضور و غیاب می‌دانند.

نتیجه‌گیری: با توجه به این که ایجاد انگیزه توسط اساتید بیش‌ترین نقش را در حضور دانشجویان در کلاس دارد، لذا اساتید باید جهت افزایش حضور دانشجویان در کلاس‌های درس از روش‌هایی مانند تکنیک‌های خلاق آموزشی و تجهیز کلاس‌ها استفاده نمایند.

واژه‌های کلیدی: عوامل مؤثر، حضور در کلاس، دانشجویان علوم پزشکی

مجله ایرانی آموزش در علوم پزشکی / خرداد ۱۳۹۳؛ ۱۴(۳): ۱۸۹ تا ۱۹۴

مقدمه

مهم دانشگاه‌هاست (۱). یادگیری مطالب درسی زیربنای یک سیستم آموزشی است و همه مسائل دیگر حول این محور اساسی و مهم قرار دارد. یکی از پایه‌های یادگیری و درک و فهم مطالب درسی حضور دانشجو در کلاس و توجه به درس می‌باشد و غیبت از کلاس و عدم توجه به درس می‌تواند باعث سست شدن این هدف مهم یعنی یادگیری شود (۲). کلاس‌های درس مکانی برای تبادل افکار هستند، در این مکان اطلاعات مبادله شده و گسترده می‌گردند افکار به نمایش درآمده و مورد تجزیه و تحلیل و یا انتقاد قرار می‌گیرند بدون مواجه شدن با اندیشه‌هایی که در کلاس درس بروز می‌کند دگرگونی در دانشجویان

دانشجویان سرمایه‌های ارزشمند و گرانقدر هر کشور محسوب می‌شوند و توجه به تربیت مؤثر و کارآمد آنها از نظر آموزشی، پژوهشی و فرهنگی از وظایف اصلی و

*نویسنده مسؤل: راضیه نظری وانانی، کارشناس اتاق عمل، کمیته تحقیقات دانشجویی، دانشکده پرستاری و مامایی، دانشگاه علوم پزشکی شهرکرد، شهرکرد، ایران. razyehnazary@yahoo.com

زهره نادری، کارشناس اتاق عمل، کمیته تحقیقات دانشجویی، دانشکده پرستاری و مامایی، دانشگاه علوم پزشکی شهرکرد، شهرکرد، ایران. z_naderi@yahoo.com; دکتر فرشته آیین (استادیار)، گروه پرستاری و مامایی، دانشکده پرستاری و مامایی، دانشگاه علوم پزشکی شهرکرد، شهرکرد، ایران. fereshtehaein@yahoo.com
تاریخ دریافت مقاله: ۹۲/۱۱/۸، تاریخ اصلاحیه: ۹۲/۱۲/۲۰، تاریخ پذیرش: ۹۳/۲/۳

تعیین عوامل مؤثر بر حضور در کلاس دانشجویان دانشگاه علوم پزشکی شهرکرد در کلاس‌های درس در سال ۱۳۹۲ انجام دهد که با تقویت این عوامل بتوان حضور دانشجویان در کلاس را ارتقاء بخشید و مشکلاتی که باعث غیبت دانشجویان می‌شود را رفع کرد قطعاً رسیدن به این اهداف در پویاتر کردن کلاس‌های درس مفید خواهد بود.

روش‌ها

این مطالعه توصیفی مقطعی در سال ۱۳۹۲ بر روی کلیه دانشجویان دانشگاه علوم پزشکی شهرکرد انجام شد. معیار ورود به مطالعه، اشتغال به تحصیل در زمان جمع‌آوری داده‌ها و تمایل آنها برای شرکت در انجام مطالعه بود. تکمیل ناقص پرسش‌نامه، بیان اظهار عدم علاقه نسبت به موضوع مورد تحقیق از معیارهای حذف از پژوهش بود. جامعه‌ی مورد پژوهش را کلیه دانشجویان دانشگاه علوم پزشکی شهرکرد تشکیل دادند. روش نمونه‌گیری در این مطالعه به صورت تصادفی سیستماتیک است بدین صورت که در مرحله‌ی اول با نمونه‌گیری تصادفی ساده اولین عضو جامعه انتخاب شد و در مرحله‌ی دوم نمونه‌ها با فاصله‌ی یکسان از یکدیگر انتخاب شدند. حداقل حجم نمونه با سطح اطمینان ۹۵٪، $d=0/05$ ، $\alpha=0/05$ تعداد ۱۲۰ نفر برآورد شد. اما با در نظر گرفتن ریزش ۱۴۰ پرسشنامه توزیع گردید. نمونه‌گیری در دانشکده‌های پرستاری و مامایی، پزشکی، پیراپزشکی و بهداشت دانشگاه علوم پزشکی شهرکرد انجام شد. در دانشکده‌ی پرستاری و مامایی ۷۰ پرسشنامه و در دانشکده‌های پزشکی، پیراپزشکی و بهداشت نیز ۷۰ پرسشنامه توزیع شد. این پرسشنامه‌ی پژوهشگر ساخته مشتمل بر دو بخش است، بخش اول مربوط به ویژگی‌های دموگرافیک و بخش دوم شامل ۸ سؤال، مربوط به عوامل مؤثر بر حضور در کلاس از دیدگاه دانشجویان با مقیاس چهار درجه‌ای زیاد، متوسط، کم و

پدیدار نخواهد شد (۳). در گذشته هدف از حضور دانشجویان در کلاس‌های درس را صرفاً یادگیری می‌دانستند نه لذت بردن، در حالی که فضاهای آموزشی مناسب و فراهم نمودن شرایط یادگیری بهتر، لازمه سرمایه‌گذاری بر روی سلامت هیجانی دانشجویان است تا آنان نگرش مثبت‌تری نسبت به حضور در کلاس، یادگیری و نهایتاً به شغلی که در حال فراگیری آن هستند پیدا کنند (۴). دانشجویانی که در کلاس حاضر می‌شوند و با استاد تعامل دارند، سعی می‌کنند رفتار، تصمیمات و اهداف آینده خود را از طریق همانندسازی با استاد و الگوبرداری از نقش‌های وی ارتقا بخشند (۵). تحقیقات متعدد در این زمینه نشان داده است که حضور در کلاس می‌تواند باعث کاهش موارد افت تحصیلی و افزایش توانمندی دانشجویان در انجام فعالیت‌های محوله‌ی آتی شود در حالی که غیبت از کلاس می‌تواند باعث کاهش نمرات دروس و افت تحصیلی شود (۶).

مشکل غیبت دانشجویان در کلاس درس از زمان ورود به دانشگاه شروع می‌شود و چه بسا برخی از دانشجویان در صورت عدم اجرای حضور و غیاب حتی یک بار هم در کلاس درس حاضر نمی‌شوند که این نشانه‌ای از کاهش انگیزه تحصیلی دانشجویان می‌باشد (۳). عدم حضور در کلاس‌های درس محیط پویای یاددهی و یادگیری را مختل نموده و آنجا را به محیطی کسالت‌آور و ناخوشایند تبدیل می‌نماید این امر اساتید را بر آن داشته که جهت افزایش حضور دانشجویان در کلاس‌های درس از روش‌هایی مانند تکنیک‌های خلاق آموزش و تجهیز کلاس‌ها استفاده نمایند (۷). در مطالعات انجام شده عوامل مانند عملکرد اساتید، علاقه به رشته‌ی تحصیلی و مختلط بودن کلاس‌ها باعث حضور دانشجویان در کلاس می‌شدند (۴ تا ۶). با توجه به این عوامل و با در نظر گرفتن این که عدم حضور دانشجویان در کلاس‌های درس در توانمندی دانشجویان در انجام فعالیت‌هایشان مؤثر است، پژوهشگر بر آن شد تا مطالعه‌ای را با هدف

پرسشنامه تکمیل گردید (rateResponse=7/85). از این تعداد دانشجویان 91 نفر (8/75٪) آنها مؤنث و 29 نفر (3/21٪) آنها مذکر بودند. از نظر وضعیت تأهل 94 نفر (3/78٪) مجرد بودند. نمونه‌گیری از هر کدام از رشته‌ها با توجه به فراوانی آنها در دانشگاه به گونه‌ای بود که دانشجویان بهداشت 20 نفر (7/16٪)، دانشجویان پرستاری 32 نفر (7/26٪)، هوشبری 12 نفر (10٪)، مامایی 16 نفر (3/13٪)، اتاق عمل 18 نفر (5/15٪)، رادیولوژی 11 نفر (2/9٪)، علوم آزمایشگاه 6 نفر (5٪) و پزشکی 5 نفر (2/4٪) این افراد را تشکیل دادند. از لحاظ معدل 28 نفر (3/23٪) معدل بالای 17، 77 نفر (2/64٪) معدل بین 15 تا 17 و 15 نفر (5/12٪) معدل زیر 15 داشتند. درصد و فراوانی عوامل مؤثر بر حضور دانشجویان در جدول 1 ارائه شده است. بر اساس یافته‌های جدول بالاترین درصد حضور در کلاس درس مربوط به ایجاد انگیزه توسط استاد است.

اصلاً که دانشجویان می‌توانستند جهت پاسخ به سؤالات نمره‌ی صفر تا 3 را انتخاب نمایند. پرسش‌نامه‌ها در طول ترم تحصیلی توسط پژوهشگر توزیع و توسط دانشجویان به صورت خود پاسخ تکمیل گردید. جهت بررسی روایی محتوا ابتدا عوامل مؤثر بر حضور، از منابع علمی و مقالات استخراج شد و در اختیارده نفر از اساتید صاحب‌نظر قرار گرفت تا مناسبت هر یک از سؤالات برای دستیابی به اهداف مورد نظر مشخص شود بدین ترتیب روایی پرسشنامه مورد تأیید قرار گرفت. برای پایایی آن با استفاده از محاسبه‌ی ضریب آلفای کرونباخ، پایایی 0/81 برآورد شد. در پایان داده‌های آماری با استفاده از نرم افزار SPSS-16 مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفتند و جهت تجزیه و تحلیل داده‌ها از آزمون آمار توصیفی شامل فراوانی و میانگین استفاده گردید.

نتایج

از 140 پرسشنامه‌ی توزیع شده در دانشکده‌ها 120

جدول 1: فراوانی نسبی و مطلق عوامل مؤثر بر حضور دانشجویان در کلاس درس از دیدگاه آنها

سؤالات	زیاد	متوسط	کم	اصلاً
ایجاد انگیزه توسط استاد	77 (2/64٪)	31 (25/8٪)	10 (8/3٪)	2 (1/7٪)
انجام حضور و غیاب در کلاس توسط استاد	77 (2/64٪)	28 (23/3٪)	11 (9/2٪)	4 (3/3٪)
علاقه به رشته‌ی تحصیلی	74 (61/7٪)	35 (29/2٪)	8 (6/7٪)	3 (2/5٪)
حضور در کلاس جهت فهم بهتر مطالب	52 (43/3٪)	45 (37/5٪)	13 (10/8٪)	10 (8/3٪)
ارزشیابی مستمر توسط استاد	51 (42/5٪)	45 (37/5٪)	11 (9/2٪)	13 (10/8٪)
مطالب بیان شده در کلاس جهت پاسخ‌گویی به سؤالات امتحانی	44 (36/7٪)	53 (44/2٪)	17 (14/2٪)	6 (5٪)
مختلط بودن کلاس‌ها	43 (35/8٪)	40 (33/3٪)	21 (17/5٪)	16 (13/3٪)
استفاده از وسایل سمعی بصری	43 (35/8٪)	43 (35/8٪)	21 (17/5٪)	13 (10/8٪)

کلاس‌ها بود. از نظر 19 نفر (8/15٪) دانشجویان با معدل بالاتر از 17 ایجاد انگیزه توسط استاد و از نظر 48 نفر (40٪) از دانشجویان با معدل بین 15-17 انجام حضور و غیاب در کلاس توسط استاد از مهم‌ترین عوامل شمرده شد و 9 نفر (5/17٪) از دانشجویان با معدل زیر 15 علاقه به رشته تحصیلی را عامل رغبت خود به کلاس گزارش کردند.

از دید دانشجویان مذکور مهم‌ترین عامل حضورشان در کلاس انجام حضور و غیاب در کلاس توسط استاد است که 12 نفر (10٪) آن را مهم دانستند و از نظر دانشجویان مؤنث ایجاد انگیزه توسط استاد مهم‌ترین عامل حضور در کلاس است که 50 نفر (9/65٪) آن را مؤثر دانستند و کم اهمیت‌ترین عامل از نظر هر دو گروه دانشجو مختلط بودن

بحث

در این پژوهش که عوامل مؤثر بر حضور در کلاس از دیدگاه دانشجویان بررسی می‌شود، بیشترین عامل مؤثر از نظر آنها ایجاد انگیزه توسط استاد گزارش شد. تحقیقات نشان داده است که در ابتدای کلاس دانشجویان نسبت به موضوعات مطرح شده بی‌تفاوت هستند، اما استادان باید با روش‌های مختلف در فراگیران ایجاد انگیزه کنند و با بیان اهمیت و کاربرد درس در شغل آینده، توجه آنها را جلب نمایند. آگاهی و هوشیاری استاد نسبت به کل کلاس، به کارگیری علامات مشخص و تعریف شده به منظور جلب توجه فراگیران، نگهداری فعالیت‌های کلاسی در یک حالت زنده، فعال و شاداب و ایجاد تنوع در فعالیتهای کلاسی در جلب توجه فراگیران مؤثر است (۸). مطالعه‌ی gump که در سال ۲۰۰۴ بر روی ۲۲۰ دانشجو انجام شد، نشان داد که اهمیت دادن اساتید به حضور در کلاس و جذابیت مطالب درسی از مهم‌ترین عوامل انگیزشی شرکت در کلاس‌های درس بوده است (۹)، که با نتایج این مطالعه همخوانی دارد. با توجه به نتایج فوق شاید بتوان با آگاه کردن اساتید از این موضوع، از آنها خواست تا عوامل انگیزشی در دانشجویان را شناخته و آنها را به حضور بیشتر در کلاس ترغیب نمایند.

برخی استادان معتقدند که دانشجویان علاقه‌ای به حضور فعال و مؤثر در کلاس ندارند، اما یافته‌های این تحقیق نشان می‌دهد که دانشجویان حضور در کلاس را جهت فهم بهتر مطالب ضروری می‌دانند بنابراین فراگیران به حضور در کلاس علاقه‌مند هستند اما نحوه‌ی تدریس استادان است که میزان حضور آنها در کلاس را تعیین می‌کند (۳). در مطالعه‌ی فصیحی ۶۹/۵٪ دانشجویان اهمیت حضور در کلاس جهت فهم بهتر مطالب را از عوامل بسیار مهم شرکت در کلاس‌های درس اعلام می‌دارند (۴). پژوهشی که در سال ۲۰۰۵ بین دانشجویان داروسازی توسط نانسی اف جورترف انجام شد نشان داد

که دانشجویان پایین بودن سطح علمی کلاس‌ها، عدم ارائه مطالب جدید و تازه در کلاس را دلیل غیبت خود عنوان کرده‌اند که با نتایج این پژوهش همخوانی دارد (۱۰). اساتید باید با بالا بردن سطح علمی خود و ارائه‌ی مطالب جالب در کلاس نظر دانشجویان را به کلاس جلب کنند و آنها را به بحث در کلاس و ارائه نظرات تشویق نمایند.

۵۱ نفر (۴۲/۵٪) از دانشجویان، انجام ارزشیابی مستمر توسط استاد را عامل حضور در کلاس می‌دانند. در حالی که در تحقیق فصیحی انجام ارزشیابی مستمر توسط استاد تأثیر بسزایی در حضور دانشجویان در کلاس ندارد و ۳۵/۷٪ دانشجویان انجام ارزشیابی مستمر توسط استاد را دلیل رغبت خود به کلاس می‌دانند (۴)، بنابر این در شرایطی که در ارزشیابی‌های مستمر کلاسی، به نیازهای فراگیران، نقاط قوت، بازخورد مستمر و تکالیف مستمر رشددهنده توجه شود، یادگیرنده به فردی فعال، ریسک‌پذیر و محقق تبدیل می‌شود و در این صورت تمایل دانشجویان به حضور در کلاس افزایش می‌یابد.

در این پژوهش مشخص شد که مطالب بیان شده در کلاس جهت پاسخ‌گویی به سؤالات امتحانی از دید ۳۶/۷٪ دانشجویان مهم بوده است. در مطالعه صابریان و همکارانش با عنوان فرهنگ کلاسی از دیدگاه دانشجویان دانشگاه علوم پزشکی سمنان، اکثر دانشجویان اعتقاد داشتند اساتید، آنها را به چالش و سؤال کردن تشویق نموده و انتظاراتشان را به روشنی بیان نمی‌کنند در حالی که اگر دانشجویان بدانند از آنان چه انتظاری می‌رود، بهتر فعالیت نموده و سردرگم نخواهند بود. اگر اساتید، دانشجویان را با مسائلی روبرو ساخته و با تشویق یافتن راه‌حل، آنها را به چالش، اندیشیدن و سؤال کردن ترغیب نمایند، آنها ضمن این که به تکامل فکری می‌رسند، احساس رضایت نیز خواهند داشت، و سطح تعامل بین استاد و دانشجو و دانشجویان با یکدیگر به بالاترین حد خواهد رسید (۱۱). از نظر شرکت‌کنندگان در

از آنجایی که مهم‌ترین عامل حضور در کلاس دانشجویان در این تحقیق ایجاد انگیزه توسط استاد است لذا لازم است منابع ایجادکننده‌ی انگیزه در بین دانشجویان شناخته شود تا منجر به افزایش تعامل دانشجویان با استادان و در نتیجه افزایش حضور آنها در کلاس و کاهش غیبت شود.

قدردانی

در پایان از معاونت آموزشی و پژوهشی دانشگاه علوم پزشکی شهپرکرد و حمایت مالی از این طرح و کلیه دانشجویان مشارکت کننده در این پژوهش سپاس‌گزاری و تشکر می‌نمایم.

پژوهش، استفاده از وسایل سمعی بصری از کم‌ترین میزان اهمیت برخوردار است که با نتایج مطالعه‌ی فصیحی و همکارانش هم سواست (۴).

پژوهش حاضر بیانگر دلایل حضور دانشجویان در کلاس درس بود که عوامل زیادی بر آن تأثیرگذار بود که به برخی از آنها اشاره شد و برخی دیگر هنوز ناشناخته‌اند و این امر نیاز به تحقیقات بیشتر در دانشگاه‌های مختلف کشور را آشکار می‌سازد زیرا سطح فرهنگی دانشجویان و نظرات آنها متفاوت است و نمی‌توان نتایج این مطالعه را به دانشگاه‌های دیگر تعمیم داد.

نتیجه‌گیری

منابع

1. Sadeghi S, Bagherian A. [Dentistry Students' Educational Status in Iranian Medical Universities: Faculty Viewpoints]. Iranian Journal of Medical Education. 2013 ; 12(10): 721-730. [Persian]
2. Nabavi S, Safavi M. [Causes of Absenteeism and Lack of Attention to the Instructions among Medical Students of Islamic Azad University, Tehran Medical Branch]. Medical Science Journal of Islamic Azad University Tehran Medical Branch. 2011; 21(3): 227-232. [Persian]
3. Demari B. [Survey Of Influence Factors On Participation Or Not Participation In Medical School Classes of Tehran university Of Medical Science]. Teb va Tazkiyeh. 2001; 10(1): 36-40. [Persian]
4. FasihiHarandi T, Azizzadeh foroozi M, Mohammadalizadeh S, Ghazanfari Moghaddam Z. [Effective Factors on Theoretical Class Attendance according to Nursing and Midwifery Students' Point of View, Kerman Razi School of Nursing and Midwifery]. Strides in Development of Medical Education. 2007; 4(2): 100-107. [Persian]
5. Azmoudeh E, Dolati M, Farzadmanesh E, Khosro Abadi AA, Hassan Rakhshani M. [Survey of Student Views about Factors Affecting Students' Attendance in Classrooms in Sabzevar University of Medical Sciences, Iran]. Strides in Development of Medical Education. 2013; 10(2): 23-30. [Persian]
6. Soleimani Asl H, Mehrnia K. [Survey Of Tehran University of Medical Sciences Medical Students Opinions About Causes Of Absenteeism]. Iranian Journal of Medical Education. 2001; 2: 73. [Persian]
7. Devadoss S, Foltz J. Evaluation of Factors Influencing Student Class Attendance and Performance. American Journal of Agricultural Economics. 1996; 78(3): 499-507.
8. Samadi P, Rajaei pour S, Agha hosseini T, Gholavandi H. [Learning environment based on components of effective classroom management in schools Urmia]. Quarterly Journal of New Thoughts on Education. 2008; 4(1-2): 155-176. [Persian]
9. Gump SE. Keep Students Coming by Keeping Them Interested: Motivators for Class Attendance. College Student Jurnal. 2004; 38(1): 157.
10. Fjortoft N. Students' Motivations for Class Attendance. Am J Pharmaceut Educ. 2005; 69(1): 107-112.
11. Saberian M, Hajiaghajani S, Ghafari P, Ghorbani R. [Students' Viewpoint about Class Culture in Semnan University of Medical Sciences. Iranian Journal of Medical Education. 2007; 7(1) : 143-148. [Persian]

Factors Affecting Classroom Participation; the Viewpoints of Students in Shahrekord University of Medical Sciences in 2013

Razieh Nazari Vanani¹, Zohreh Naderi², Fereshteh Aein³

Abstract

Introduction: Classroom participation is known as an opportunity to learn lessons and absence in these sessions can deteriorate learning objectives which are pretty important. Therefore, this study aimed to determine the factors influencing students' classroom participation in Shahrekord University of Medical Sciences.

Methods: This descriptive cross-sectional study was performed on 120 students of Shahrekord University of Medical Sciences selected using systematic random sampling. A researcher-made questionnaire was completed by students. The collected data were analyzed using descriptive statistics.

Results: According to the viewpoints of 64/2% (n=77) students participating in the research, motivation by teacher plays the most important role for classroom participation. From the viewpoints of 35/8% (n=43) students, the use of audiovisual aids do not contribute to their classroom participation. 15/8% (n=19) students having grade point averages higher than 17 believed that motivation by teacher is the factor for their eagerness to participate in classroom. Twelve male students (10%) mentioned roll call as the most important factor for their attendance in classroom.

Conclusion: Considering the fact that motivation by teachers has the greatest role for students' classroom participation, therefore teachers should make use of creative teaching techniques and equip classrooms with facilities in order to increase students' participation in classroom.

Keywords: Factors, classroom participation, medical students.

Addresses:

¹ (✉) B.Sc. Operating Room, Student's Research Committee, Department of Nursing and Midwifery, School of Nursing and Midwifery, Shahrekord University of Medical Sciences, Shahrekord, Iran. Email: razyehnazary@yahoo.com

² B.Sc. Operating Room, Student's Research Committee, Department of Nursing and Midwifery, School of Nursing and Midwifery, Shahrekord University of Medical Sciences, Shahrekord, Iran. Email: z_naderi@yahoo.com

³ Assistant Professor, Department of Nursing and Midwifery, School of Nursing and Midwifery, Shahrekord University of Medical Sciences, Shahrekord, Iran. E-mail: fereshtehaein@yahoo.com